

Darvasi László: Szeged a tengerben (5.)

A pecsoraai gátszakadás után

Sorozatunkban a százhuszonöt esztendeje bekövetkezett borzasztó árvíz hőseinek és áldozatainak kívánunk emléket állítani. Nem, nem volt végleges a rombolás, hiszen él és virágzik a város. Nem kívántunk vetélkedni helytörténészeink szakértelmével, és a bőséges szakirodalom révén szenzációs újdonságokkal sem szolgálhattunk. Ami történt, megírták már. A vaskos krónikák, naplók, vizszoemlékezések és tanulmányok elmondják, miért következhetett be a szerencsétlenség, hogyan tört az ár a városra, számtalan életkép és írói elbeszélés, tárcs és tudósítás mesélte el a vészterhes napokat. Mi csupán gyűjtöttünk. A tragikus napok krónikáját olvashatják egy héten át, március 13-áig.

Mikszáth azt írja, hogy a víz elleni küzdelem két helyi prominense, Pillich Kálmán és Novák József gyakorlatilag lemondott a városról a petresi, vagyis pecsoraai áttörés után. A gátszakadás a pecsoraai keresztöltés legerősebbnek vélt pontján történt, s a rettenetes víz Szeged felé közeledett lomhán és magabiztosan. A város most már komolyan megijedt. A boltok nagy részét sűrűsen bezárják. Az Oskola utca, a Kárász utca vagy Fekete sas utca vad kopácsolástól hangos, a kapukat falazzák, deszkázzák. A szegényebb emberek Felsővárosban, Rókuson, vagy az Alsóvárosban erősebb fák ágaira építenek kisebb erődítményeket. Március hatodikán a Szegedi Híradó hírlapírója dologtalanul ácsorgó proletárokat ajánl a rendőrség figyelmébe. Csak hát ezek az emberek már nem szak-

Mindjárt ilyen lesz a helyzet a régi zsinagógánál is

értó köz munkások. Mikszáth azt mondja, a szegedi nép megtette kötelességét az árvízűgyben. A kormány miniszteri tanácsosa, a Szeged-gyűlölő Herrich Károly táviratozza majd azt a vádat Pest felé, hogy Szeged megérdemli a sorsát, mert nem tesz semmit a maga megmentése érdekében. Herrich többek között azért nem szívta Szegedet, mert a város megakadályozta, hogy az 54-es ár után a Maros torkolatát a várostól délre tegyék át. A kormánypart lapok is a helyiek nemtörődomségét erősítik. Az embereket nem lehet becsapni. Ha dolgozni kell, a magukét mentik valamiképp.

Március hetedikén Taschler főkapitány újfént kiáltványt tesz

közé, és megjelöli a menekülés egyetlen irányát, Újszegedet. A víz addigra gyakorlatilag körbevette Szegedet. A nép érti a kiáltvány üzenetét, és nyomban menekülni kezd. Meg az ilyenkor szokásos katasztrófaügyleteket végzi: élelmiszert halmoz fel, csomagol, pakol, a kalandor pedig könnyű pénzhez próbál jutni. Például egyetlen nap alatt öt maza szalámi fogy el! A malmokban napok óta halmozódik a liszt. Bútorokkal, házi holmikkal megrakott szekerek vonulnak a város magasabban fekvő pontjai felé, például a Palánk irányába, hol mindig is az idegen nyelvű, tehető polgárreteg lakott. Taschler kapitány kiáltványa olyan sikeres, hogy hetedike éjje-

lén már csak harminchét ember robotol az Alföldi Vasút mentén, a veszélynek leginkább kitett Makkos-erdőnél. Néhány nappal ezelőtt Boros Frigyes mérnök keserűen jegyzi meg, három éve finom kisasszonykák is ott toprogtak a töltéseken. A város is menti a legféltettebb kinceit. A levéltárak és a pénztárakat sűrűsen az emeletre költöztetik.

A Szegedi Napló riportere felmászik a városháza tornyába, és amit lát, elborzasztja. A város felé ezüstszínű szörnnyeteg közeledik lomhán, feltartózatlanul. Március hetedikére Tápé és Algyő víz alá kerül. Algyőn a Pallavicini-kastély emeleti szobáit nyalogatja a mocskos áradat. Este hétkor Szeged határában, a

Makkos-erdőnél jelent meg tompa suhogással a Tisza, írja borzasztva a krónikás. Tompa suhogás, hát mennyifele hangja van egy ilyen, rombolásra eltökélt, áradó víznek! Mikszáth nyolcadikán kihajózik arra a területre, ahol Tápé faluja virágzott még két napja. Mintha végtelen tengeren csónakáznának! A töltés keskeny földszalagján tápai öregek guggolnak, és nem mennek. A víz ügyis követi őket, akkor meg miért meneküljenek!

A reumas Boros Frigyes két fájdalmas szisszenés között azt javasolja, hogy utat kell engedni a víznek, és a tápéi kapunál át kell vágni a töltést. Aztán pedig a Maty-hídnál robbantani! Lukács biztos nem engedélyezi a műve-

letet. A reuma kínozta Boros lábát a tápéi kapu tájkán török elügyes emberei, amikor szemléje után a ladikjába emelik. Boros tört lábbal dolgozik tovább. Március nyolcadikán a franciahegyi átjárónál a töltés tövében lyuk keletkezik, s a víz vadul ömlik a város területére. A helyzet válságos. Koromsötét van, a fátylak elfogyó fényvel imbolyognak a szeles feketeségben. De az átzuhogó víz hangját jól hallani. Pillich Kálmán helyi hatósági tisztviselő kínos keservesen összeparancsol ötven alsóvárosit, a kritikus helyre hajtja őket, majd húsz forintot ígér annak, aki a vízben álló töltésben megtalálja a lyukat. Volt már hasonlóra példa. A húsz év előtti áradásban egy névtelen szegedi hős a testével tömte be az átszakadó gát hézagát. És a húsz forint is húsz forint. Egy kubikos, nem törődve, hogy az állat simogatja a fagyos víz, lábával végre kitapogítja a lyukat. Így ad, írja Szabó László krónikás, Pillich Kálmán mindössze húsz forintért Szeged városának még négy napot.

Március 9-én elvész Dorozsma. A falu azelőtt még soha nem látott vizet. A dorozsmaiak azt gyanították, a szegediek ármánykodása miatt kapták meg az árt. Szatymaz és Szeged között nagy verekedés tör ki a magyarak és a dorozsmaiak között. Lőnek is, meghal fél tucat ember. A Tiszát ez nem érdeklő különösebben. Március kilencedikén délelőtt tizenegykor a víz megkerüli Dorozsma, és nyugat felől zúdul a falura. Háromszáz ház ömlik össze néhány óra alatt. A partokra, gátakra menekült emberek némán figyelik a pusztulást.

(Folytatás a holnapi számunkban.)

Archív fotó: Fekete Ház

SZEGED BELVÁROSÁBAN,
KÁRÁSZ U.,
KLAUZÁL TÉRRE NÉZŐ, I. EMELETI
iroda bérbe adó!

Érdeklődni a 62/551-510-es telefonszámon.

FELHÍVÁS

Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri
Hivatal Városüzemeltetési Iroda
az alábbi felhívást teszi:

A városüzemeltetési iroda
**a 2004. évi parlagfű-mentesítési program
megvalósításához felmérést készít,**
melyhez kéri azon személyek, szervezetek
jelentkezését, akik
**a parlagfűszezonban (júniustól szeptemberig)
az allergén gyomnövények irtásához
szabad kapacitással
(eszközpark, személyi állomány) rendelkeznek.**

Az írásos jelentkezéseket 2004. március 24-ig
a polgármesteri hivatal városüzemeltetési irodájára
(6720 Szeged, Széchenyi tér 11.) lehet benyújtani.

TAPPANCs

1%
a kóbor állatokért

2003. Évi jövedelemadója 1%-val
támogassa a szegedi állatmenhelyet!
Ha így dönt, kérjük, ajánlja fel a
következő szervezetnek:
**Kobak Állatbarát és Állatvédelmi
Egyesület Adószám: 18461675-1-06**

A Kobak Egyesület alapítványunkkal kötött megállapodás értelmében az így kapott támogatások 2001. évi összege feletti részét teljes egészében a szegedi állatmenhely fenntartása céljára alapítványunk számlájára utalja.

Köszönettel a Tappancs Állatvédő
Alapítvány kurátoriuma

DÉLMAGYARORSZÁG FM 95.4 Rádió88

víz, fűtés
fürdőszobaszalon

NEMZETKÖZI MULTINACIONÁLIS CÉG EGYIK ÜZLETÁGAHOZ
KERESÜNK
EGY DINAMIKUS, RUGALMAS, KIHÍVÁST KERESŐ
· UTAZÓ KÉPVISELŐ MUNKATÁRSAT ·

NEMZETKÖZI MÁRKACIKKEK ÁRUSZÁLLÍTÁSÁVAL
EGYBEKÖTÖTT KÖZVETLEN ÉRTÉKESÍTÉSÉHEZ
CSONGRÁD MEGYE TERÜLETÉRE.

Feladatkör:
– a vállalat üzleti politikájának és értékesítési stratégiájának képviselése a megrendelőknél
– meghatározott értékesítési koncepció megvalósítása
– jó kapcsolat kialakítása és fenntartása a vevőknél
– elszámolási és leltári felelősséggel egybekötött értékesítés és árukszállítás

Elvárásaink:
– középfokú végzettség – belföldi áruforgalmazó vizsga
– alapfokú számítástechnikai ismeretek
– kereskedelmi gyakorlat – vállalkozó szellem
– érvényes erkölcsi bizonyítvány

Kérjük, hogy fényképes önéletrajzát a hirdetés megjelenését követő egy héten belül juttassa el a Hansa-Kontakt Kft. 6724 Szeged, Huszár u. 1. szám alatti címére.

Jellege: „Van Sales”

Az SVS Oktatóközpont munka mellett végezhető

BANKI ÜGYINTÉZŐ
szaktanfolyamot indít levelező tagozaton.

HAVI RÉSZLETFIZETÉSI LEHETŐSÉGI

Tanulmányi osztály:
tel.: 06-1/450-0571,
06-1/350-1474.

Fedezze fel a befektetések és a bankszektor lehetőségeit!

OKÉV-azonosító:
07-0471-02

Délmagyarország
ON-LINE

Más, mint az újság

Friss hírek folyamatosan
Ingyenes online apróhirdetés
Iskolai hírbázis
Szegedi ki kicsoda?
Moziműsor
Szépiroi történetek
Fórumok
Nemzetközi sport, toátóséylek
Eseménykereső
Képeslapküldés
Hírlevél hetente kétszer

www.delmagyar.hu